

การเป็นสมาชิกในองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
ของรัฐสภาไทย *

ปัจจุบัน รัฐสภาไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ ที่มีกฎบัตรขององค์การ และกำหนดให้รัฐสภาจัดตั้งหน่วยประจำชาติขึ้น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎบัตรและมติขององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ จำนวน ๓ องค์การ คือ

๑. สหภาพรัฐสภา [Inter - Parliamentary Union (IPU)]

สหภาพรัฐสภา เป็นองค์การที่จะส่งเสริมให้มีการติดต่อสัมพันธ์ อย่างใกล้ชิดระหว่างมวลสมาชิกแห่งรัฐสภาทั่วโลก อันจะเป็นทางหนึ่ง ที่จะนำมาซึ่งความสามัคคี และความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชาติทั่วโลก โดยผ่านทางผู้แทนของตน นอกจากนี้ ยังเป็นทางหนึ่งที่จะได้ร่วมมือกัน ในการที่จะสถาปนาและส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการดำเนินงานสู่สันติภาพอันถาวร และการร่วมมือระหว่างประเทศ

อนึ่ง สหภาพรัฐสภายังได้ศึกษาถึงวิธีการต่าง ๆ เพื่อขจัดปัญหา อันมีลักษณะเป็นเรื่องระหว่างประเทศ และสมควรที่จะได้ดำเนินการทางรัฐสภา รวมทั้ง ศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันแห่งรัฐสภาด้วย

* ที่มา : หนังสือ “องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ” ของ สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปัจจุบัน (วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๗) สมาชิกของสหภาพรัฐสภา มีจำนวน ๑๖๓ ประเทศ และสหภาพรัฐสภามีสมาชิกสมทบ ซึ่งเป็นองค์กร ระหว่างประเทศ ๑๐ องค์กร แต่จำนวนสมาชิกจะแปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ตามคุณสมบัติของประเทศต่าง ๆ ที่ขัดหรือสอดคล้องกับธรรมนูญของ สหภาพ ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้สมาชิกภาพมีการแปรเปลี่ยนตลอดเวลา

ในธรรมนูญแห่งสหภาพรัฐสภาได้บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าเป็น สมาชิกของสหภาพรัฐสภาไว้ว่า การที่จะเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพรัฐสภานั้น รัฐสภาของแต่ละประเทศจะต้องดำเนินการจัดตั้งหน่วยประจำชาติขึ้น ภายใกรัฐสภาของตน

ผู้ที่จะเป็นสมาชิกของหน่วยประจำชาตินี้ คือ สมาชิกแห่งรัฐสภา

สำหรับประเทศไทย ได้เข้าร่วมเป็นภาคีของสหภาพรัฐสภา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ และได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยฯ ประกอบด้วย ประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา ซึ่งเป็นประธาน และรองประธานหน่วยฯ โดยตำแหน่ง รองประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ประธาน คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ สภาผู้แทนราษฎร และประธาน คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ วุฒิสภา เป็นกรรมการบริหารหน่วย โดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นอีกสิบสี่คน ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่นในการประชุมระหว่างประเทศ โดยได้รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีทุก ๆ สองปี และจะ เลือกตั้งกันเองเป็นเลขาธิการ เหนรัญญิก ผู้สอบบัญชี และให้สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นสำนักงานเลขาธิการประจำฝ่ายบริหาร ของหน่วยฯ โดยมีเลขาธิการหน่วยฯ เป็นผู้รับผิดชอบงานทั้งหมดของหน่วยฯ

ข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๘
ข้อ ๑๓ ได้กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารให้มีหน้าที่ดำเนิน
กิจการของหน่วยและโดยเฉพาะในกิจการที่เกี่ยวข้อง

(๑) พิจารณานหนังสือเชิญให้ไปร่วมประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา
ประชุมคณะมนตรีบริหาร หรือคณะกรรมการสามัญแห่งสหภาพรัฐสภา
หรือการประชุมอื่นที่สหภาพรัฐสภาจัดขึ้น

(๒) แต่งตั้งคณะผู้แทนหน่วยไปร่วมประชุมตาม (๑) โดยสรรหา
สมาชิกหน่วยที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประชุม หรือ
เรื่องที่สหภาพรัฐสภาให้ความสำคัญ

(๓) พิจารณาจัดเตรียมร่างข้อมติ หรือการแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อมติ
เพื่อยื่นเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สหภาพรัฐสภา ที่ประชุมคณะมนตรีบริหาร
หรือที่ประชุมคณะกรรมการแห่งสหภาพรัฐสภา แล้วแต่กรณี

ในปีหนึ่ง ๆ คณะกรรมการบริหารจะประชุมกันกี่ครั้งก็ได้ ทั้งนี้
ขึ้นอยู่กับเรื่องต่าง ๆ ที่จะต้องพิจารณา โดยประธานหน่วยฯ เป็นผู้
อำนาจเรียกประชุม

จากการที่หน่วยประจำชาติไทย ต้องเสียค่าบำรุงแก่สหภาพรัฐสภา
ทุกปีตามอัตราที่คณะมนตรีบริหารได้กำหนดไว้ และต้องส่งคณะผู้แทนของ
หน่วยฯ ไปร่วมประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภาทุกปี จึงต้องมีงบประมาณ
ประจำปีของหน่วยฯ โดยได้มาจากงบประมาณของรัฐและค่าบำรุง
จากสมาชิกของหน่วยฯ อีกคนละ ๑๐๐ บาท ต่อปี

บทบาทของรัฐสภาไทยในเวทีสหภาพรัฐสภา รัฐสภาไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา จำนวน ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๔๕ จัดขึ้น ณ ศาลาสันติธรรม กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๙๙

ครั้งที่ ๒ การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๗๘ จัดขึ้น ณ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๐

ครั้งที่ ๓ การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๒๒ ณ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ ระหว่างวันที่ ๒๗ มีนาคม - ๑ เมษายน ๒๕๕๓

สถานที่ติดต่อ กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา สำนักองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โทร. ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๐๐ ต่อ ๓๑๕๖ - ๕๗